

ชื่อวิทยานิพนธ์	อิทธิพลของปัจจัยพื้นฐานของบุคคลและความสามารถในการดูแลตนเองต่อการดูแลเท้าของผู้สูงอายุที่เป็นเบาหวาน
ผู้เขียน	นางสาวพรทิพย์ กาญจนโชติ
สาขาวิชา	พยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลผู้ใหญ่)
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการดูแลตนเอง และระดับการดูแลเท้าของผู้สูงอายุที่เป็นเบาหวาน อิทธิพลของปัจจัยพื้นฐานของบุคคลและความสามารถในการดูแลตนเองต่อการดูแลเท้าของผู้สูงอายุที่เป็นเบาหวาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่เป็นเบาหวานที่เข้ารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอกอายุกรรมและศัลยกรรมในโรงพยาบาลประจำจังหวัดในภาคใต้ตอนบน 1 แห่ง และตอนล่าง 1 แห่ง จำนวน 220 คน ซึ่งได้รับการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความสามารถในการดูแลตนเอง และแบบวัดการดูแลเท้า ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดความสามารถในการดูแลตนเองโดยวิธีของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .98 และแบบวัดการดูแลเท้าโดยวิธีทดสอบซ้ำได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเท่ากับ .80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัย และสัมประสิทธิ์การถ่วงน้ำหนักโดยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความสามารถในการดูแลตนเองโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.45, SD = .80$)
2. ระดับการดูแลเท้าโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.53, SD = .51$) สำหรับการดูแลเท้ารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุดคือ การดูแลเท้าด้านการดูแลและรักษาความสะอาดของผิวหนัง ($\bar{X} = 4.10, SD = .67$) รองลงมาคือการส่งเสริมการไหลเวียนของเลือดบริเวณเท้า ($\bar{X} = 3.85, SD = .53$) การดูแลรักษาแผลเมื่อเกิดแผลที่เท้า ($\bar{X} = 3.68, SD = .42$) และการป้องกันการเกิดแผลที่เท้า ($\bar{X} = 3.56, SD = .49$) สำหรับด้านที่มีค่าต่ำสุดคือด้านการตรวจเท้าเพื่อค้นหาความผิดปกติ ($\bar{X} = 2.90, SD = .78$)

3. ความสามารถในการดูแลตนเอง ประสบการณ์การเกิดแผลที่เท้า การได้รับการตรวจเท้า และระยะเวลาในการเป็นเบาหวาน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการดูแลเท้าได้ร้อยละ 40.3 ($R^2 = .40, p < .01$) โดยความสามารถในการดูแลตนเองเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด ($\beta = .48, p < .01$)

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์สำหรับพยาบาลในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุที่เป็นเบาหวาน โดยการเสริมทักษะให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการป้องกันการเกิดแผลที่เท้า และพัฒนาความสามารถในการดูแลเท้าอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

Thesis Title	Influences of Personal Factors and Self – care Agency on Foot Care of Elderly with Diabetes
Author	Miss Pornthip Karnchanachoti
Major Program	Nursing Science (Adult Nursing)
Academic Year	2005

ABSTRACT

This descriptive research aimed to describe the levels of self-care agency and foot care as well as. Examine the influence of personal factors and self – care agency on the foot care for elderly with diabetes. The purposively selected sample consisted of 220 elderly people attending both the medical and surgical out-patient clinics in two general hospitals, which were representative of the upper and lower southern Thailand. Data were collected using (1) a personal data form, (2) the self – care agency scale, and (3) the foot care scale. The instruments were evaluated for their content validity by three experts. The reliability of the self – care agency scale was tested using Cronbach's alpha coefficient ($\alpha = 0.98$). The reliability of the foot care scale was determined using the test – retest method and yielded a Pearson product moment correlation coefficient of 0.80. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, range, correlation coefficient, and stepwise multiple regression coefficient.

The results showed:

1. The total mean score of the self–care agency among the elderly with diabetes was high ($\bar{X} = 4.45$, $SD = 0.80$).
2. The total mean score of foot care among the elderly with diabetes was at a moderate level ($\bar{X} = 3.53$, $SD = 0.51$). The means subtotal score of foot care were as follows; daily cleaning and skin care = 4.10 ($SD = 0.67$), promoting blood circulation = 3.85 ($SD = 0.53$), wound care = 3.68 ($SD = 0.42$), preventing foot ulcer = 3.56 ($SD = 0.49$), and foot screening = 2.90 ($SD = 0.78$).
3. The results of the stepwise multiple regression analysis indicated that self–care agency, having experience foot ulcer, receiving of foot screening service, and the duration of having diabetes collectively accounted for 40.3 percent of all foot care among the elderly with

diabetes, and that self-care agency was the best predictor ($\beta = 0.48, p < .01$).

The findings would benefit nurses to help them develop a plan to promote foot care among the elderly with diabetes by developing their skills from learning experience and enhancing their general capabilities to care for themselves.